

PROJE GELİŞTİRME AŞAMASINDA SIKÇA SORULAN SORULAR

Bu soruları ve cevaplarını, GEF Küçük Destek Programı'na (SGP) gelen gerçek sorulardan ve cevaplarından derledik.

Tüm proje hazırlayanlara yol göstermesi dileklerimizle...

GEF Küçük Destek Programı (SGP), 2004

Giriş yerine...

Bambu ağacının yetişmesi, olumlu ısrar için güzel bir örnektir.

Çinliler bu ağacı şöyle yetiştirir:

...önce ağacın tohumu ekilir, sulanır ve gübrelenir.

Birinci yıl tohumda herhangi bir değişiklik olmaz.

Tohum yeniden sulanıp gübrelenir. Bambu ağacı ikinci yılda da toprağın dışına filiz vermez.

Üçüncü ve dördüncü yıllarda da her yıl yapılan işlem tekrar edilerek bambu tohumu sulanır ve gübrelenir.

Fakat inatçı tohum filizlenme konusundaki direncini sürdürür.

Çinliler büyük bir sabırla beşinci yılda da bambuya su ve gübre vermeye devam ederler.

Ve nihayet beşinci yılın sonlarına doğru bambu yeşermeye başlar

ve altı hafta gibi kısa bir sürede yaklaşık 27 metre boyuna ulaşır.

Akla gelen ilk soru şudur :

Çin bambu ağacı

27 metre boyuna altı hafta da mı, yoksa beş yılda mı ulaşmıştır?

Bu sorunun cevabı tabii ki beş yıldır.

Büyük bir sabırla ve ısrarla tohum beş yıl süresince sulanıp gübrelenmeseydi ağacın büyümesinden hatta

var olmasından söz edebilir miydik?...

Bir başarının şartları her zaman çok basittir.

Bir süre için çalışın,

bir süre tahammül edin.

Her zaman inanın

ve hiçbir zaman geri dönmeyin

Anonim

Proje sahibi

- Kimler SGP'ye proje sunabilirler?

Dernekler, vakıflar, kooperatifler, odalar, birlikler ve topluluklar (köy toplulukları, diğer yerel tabanlı gruplar) SGP'ye proje sunabilirler.

SGP, tek kişinin sahibi olduğu, bireysel projelere mali destek vermemektedir.

- Proje fikrim var. Bir STK aracılığı ile sunarsam olur mu?

Proje fikrinin SGP veya benzer sivil toplum destek programlarından fon alabilmesi için "paravan" STK'larla yapılan "göstermelik evlilikler" genelde sorunlu devam etmekte ve boşanmalarla sonuçlanmaktadır. Sonuçta projeler ortada kalmakta, hedefine ulaşamadığı gibi proje öncesinde kurulmuş hassas dengeleri ve ilişkileri de altüst etmektedir. Proje, proje sunan kurumun ve ortaklarının paylaşılan fikri, heyecanı, hayali olmalıdır.

Projeye SGP katkısı

- Hazırlayacağımız projenin tüm mali giderini SGP'den isteyebilir miyiz?

Projelerde, SGP desteği ile aynı oranda katkının projeyi sunan STK veya ortaklarınca projeye ek katkı olarak aktarılması beklenmektedir. Bu proje toplam bütçesinin yarısının SGP, diğer yarısının aynı veya nakti olarak STK tarafından karşılanmasının beklendiği anlamına gelmektedir.

- SGP projeye en çok ne kadar fon sağlayabilir?

SGP fon desteği, bir proje için en fazla 50,000 USD karşılığı Türk Lirası'dır. Ancak Türkiye'de SGP'nin bugüne kadar sağladığı fon miktarı ortalaması proje başına 25,000 USD civarındadır.

- Bütçe TL mi, Avro mu, USD olarak mı düzenlenir?

Proje bütçeleri AB doları (USD) üzerinden hesaplanır. Ancak proje ödemeleri, sözleşmede belirtilen koşullarda ve dönemlerde, onaylanan USD bütçesi üzerinden Yeni Türk Lirası karşılığı yapılır.

- Projemizi yazmak için kimden destek alabiliriz ?

Proje yazım aşamasında SGP'den yönlendirme ve destek alabilirsiniz. SGP ayrıca, proje geliştirme aşamasında başlangıç verileri elde etme, ilgili taraflarla görüşmek ve hazırlık çalışmayı düzenlemek için 5000 USD'a kadar "proje planlama fonu" sağlayabilmektedir. Ancak bunun için de proje fikrinin SGP çerçevesinde değerlendirilebilecek bir konuda olması gerekir.

Diğer proje tarafları

- Kim proje ortağıdır?

Proje ortağı, projenin “ortak uygulayıcısı”dır. Ortaklık, proje faaliyetlerinde paylaşım, katılım, proje ilgi gruplarına ve donörlere karşı sorumluluk gerektirir. Kurumların “proje gerekçeleri” üzerinde anlaşarak, ortak bir "proje stratejisi" yönünde "çözüme katkı koyma" taahhüdünde bulunmaları ve bunu tanımlamaları ortaklığın ilk basamağı olabilir. Farklı sorunlar tanımlayan ve çözümde anlaşmayan taraflar ortak değildirler; Ancak proje ilgi grubu içinde muhakkak değerlendirilmelidir.

- Hepsi aynı mı: Proje ortağı, proje destekçisi, proje katılımcısı?

Hayır! Proje ortakları, proje destekçileri ve katılımcıları ile karıştırılmaktadır. Proje ortağı aynı zamanda destekçi ve katılımcıdır; ancak her proje destekçisi ve her proje katılımcısı ortak değildir.

Proje destekçileri ve/veya katılımcıları, projenin faaliyetlerine katılma ve destek olma vaadinde bulunurlar. Ortak ise, proje hazırlığına katılır ve tanımladığı faaliyetleri kendi üzerine görev alır. Ortaklar, projenin yürütülmesinde sorumluluk ve yetkileri paylaşırlar ve ortak çalışacaklarına dair bir “ortaklık esasları belgesi” veya “ortaklık protokolü” geliştirir ve imzalarlar.

Buna göre, proje katılımcılarını ve/ veya destekçilerini proje belgesinde “ilgi grupları” ile ilgili başlık altında incelemek daha doğrudur.

- Katılımcı projeler çok ortaklı mı olmalıdır?

Projelerde ortaklık ve katılımcılık teşvik edilir. Ancak her katılımcı proje ortaklı demek değildir. Çok ortaklı görünen ama hiç katılımcı olmayan projeler olabileceği gibi, hiç ortağı olmayan ama çok katılımcı projeler de olabilir.

- Proje ortakları ile proje onaylanmadan önce bir anlaşma/ protokol imzalamak doğru olur mu? Bu bekleniyor mu?

Proje başarısına etkileri itibariyle, ortaklıkların proje hazırlık aşamasında oluşturulması beklenir. Hazırlık aşamasında, imzalanmamış dahi olsa ortaklıkların çerçevesi, karşılıklı görev ve yetkilerini içeren ikili veya çok taraflı protokol taslak/ları düzenlenmesi iyi olur. Bunların proje teklifinin ekleri arasında sunulması beklenir. Bunun yanında, “ortaklık taahhüt mektubu”, proje teklifi ek belgelerinin “olmazsa olmaz”larındandır. Bunun yanında, sivil örgütlerin oluşturacakları işbirliklerini yazılı kurallar/prensipier çerçevesinde oluşturmaları, hem kurumun çalışma yöntemlerini yerleştirmesi, hem de ileride doğabilecek sorunları önleme açısından önemlidir.

- Proje ilgi grupları neyi tanımlar?

“Proje ilgi grupları” veya “proje paydaşları” projenin kendisi ve projenin konusu ile ilgili tüm taraflardır. Projenin gerekçesini oluşturan sorundan etkilenen de, sorunu oluşturan da

ilgi grubu içinde tanımlanabilir. Buna göre, projenin hedef kitlesi de, projeyi destekleyen de, projeye karşı çıkan da projenin ilgi grubundadır.

Örneğin, deniz kaplumbağalarının yumurtlama kumsallarının korunmasını hedef alan bir projede, yerel yöneticiler, turizmciler, tatilciler, yerel halk, balıkçılar, diğer yerel topluluklar, diğer sivil toplum kuruluşları, devlet kurumlarının yerel temsilcilikleri, ilgili merkezi hükümet ilgi grubudur.

- Proje ilgi gruplarını proje öncesinde ortaya çıkarmak ne kadar mümkün? Bunun için ne kadar zaman harcamalıyız?

Projeye destek olabilecek olası tarafları ve projeye karşı duracak ve direnç gösterecek tarafları önceden ortaya çıkarmak proje hazırlık aşamasında hızlı geçilmesi, pek çok projenin başarısızlığını oluşturan sorunların ortaya çıkmasına sebep olan ihmallerden biridir.

Proje hazırlık aşamasında, proje ilgi gruplarının projeden beklentilerinin, bu ilgi gruplarının sürece katılımlarının, katkılarının, karşı koymalarının iyi değerlendirilmiş olması, projenin dışsal koşullarını iyi belirlemeyi, bunların bir kısmını içselleştirmeyi getirir ve projenin uygulanabilirliğini artırır.

- Projenin hedef grubu ilgi grubunu da kapsar mı?

Projenin hedef grubu, proje ile çözülmesi düşünülen sorundan rahatsız olan ve proje sayesinde doğrudan fayda sağlayacak olan gruptur. Projenin hedef grubu, tüm ilgi grupları içinde bir bölümü oluşturur. Projenin başarılı olabilmesinin koşullarından biri de hedef grubun iyi tanınması, beklentilerinin, özelliklerinin, soruna dair çözüm önerilerinin bilinmesi ve bunların projeye son derece net olarak yansıtılmasıdır.

Proje teklifi ve başlıkları

- Proje teklifi ne kadar detay vermeli? Bir proje teklifi kaç sayfa olur?

Proje belgesi odaklı, sade ve anlaşılır bir şekilde konuyu, gerekçeleri, stratejiyi tanımlamalıdır. Önemli gördüğünüz, ancak proje teklif akışı içinde ayrıntı kalan bilgileri proje belgesine “Ek” olarak vermek çözüm olabilir. SGP formatında bir proje teklifinin 25 sayfayı geçmemesi beklenir. Hatta ortalama 15-20 sayfada proje sunulabilmelidir (*Bu sayılar kısıtlayıcı olmaktan çok, yönlendirici olmak için verilmiştir*).

- Proje teklif belgesinde, proje öncesi yapılan faaliyetler, projenin geçmişi anlatılmalı mıdır?

Projenin konusu içinde -gerekli görülürse bir alt başlık açılarak- öz olarak önemli geçmiş aşamalar aktarılabilir. Ancak proje teklifinin bir nevi faaliyet raporuna dönüşmemesine özen gösterilmelidir. Eğer, yarım sayfayı geçen aktarımlar yapılması öngörülüyor ise, teklifin akışını bozmamak için, bu bilgilerin teklif belgesine “ek” olarak sunulması ve teklif içinde ilgili yerlerden gönderme yapılması önerilebilir.

- Proje formatında yer alan “projenin konusu”, “gerekçesi” ve “stratejisi” neyi kapsar?

Proje konusu, projenin odağını oluşturan alan, tür, konu ve bunların küresel önemi ve insanla ilişkisini verir. En çok iki sayfada vermek yeterli olabilecektir.. Gerekli görülüyorsa, bazı bilgiler Ek olarak sunulabilir.

Proje gerekçeleri, proje konusu ile ilgili olumsuz durumu, projeye “gerek doğuran” sorunu tanımlar. En çok iki sayfada vermek yeterli olabilecektir . Gerekçeleri altbaşlıklar halinde vermek, daha sonra proje stratejisini çıkarmak için kolaylaştırıcı olur.

Proje stratejisi, proje gerekçelerine, projenin önerdiği çözümü gösteren bölümdür. Bazı proje formatlarında “proje müdahale mantığı” olarak geçer. Sorunu değil, projenin önerdiği değişimi, hedefler, alt hedefler ve bunlarla ilişkili faaliyetler olarak tanımlar. 1-2 sayfa etrafında vermek yeterli olmalıdır. Stratejinin detayları (göstergeleri, dışsal koşulları, maliyeti vb.) “proje mantıksal çerçevesi” üzerinde gösterilecektir

Proje özeti, bu üçünü en fazla bir sayfada verir.

Örneğin; bir önemli bitki alanı ile ilgili koruma projesinde *alandaki bitki toplulukları, alanın uluslararası kriterlere göre önemi, alanda insan faaliyetleri* “proje konusu” altında verilir. *Alana yönelik tehditler, sorunlar* “proje gerekçesi” altında aktarılır: i) “alandaki soğanlı bitkilerin doğadan sökülmesi”, ii) “alanın tarıma veya yerleşime açılması”, iii) “turizm ve insan baskısı” , iv) “aşırı ve zamansız otlatma”vb. Projenin tehditlere yönelik ortaya koyduğu *“hedefler hiyerarşisi ve yöntemler”* “proje stratejisi”nde verilir: i) alanda sökülmesi yapılan soğanlı bitkilerin üretime alınması ii) “alanın zonlara ayrılarak tarım, turizm, yerleşim ve mutlak koruma alanlarının planlanması, iii) “mutlak koruma alanı dışında planlı ve ekolojik hassasiyette ve yerel halka fayda sağlayacak şekilde gelişimi”, iv) “otlatmanın mutlak koruma alanı dışında planlı yönetimi” vb. Proje gerekçeleri ve proje hedefleri arasında örtüşme beklenir. İlki sorunu, ikincisi çözümü getirir.

- “Proje gerekçesi” hangi soruya cevap verir?

Proje gerekçesi, “projeye neden gerek duydunuz” sorusunun cevabını verir. Eğer, projenin olumsuzunu nasıl değiştireceğini tanımlamaya başlıyorsak, bilinmelidir ki gerekçeleri geçmiş hedeflere gelmişizdir. Hedefleri gerekçeler altında değil “proje stratejisi” bölümünde ele almak uygun olur.

- “Proje stratejisi” hangi soruya cevap verir?

Proje stratejisi, “Proje ile ulaşmak istediğiniz durum nedir ve bu duruma nasıl ulaşacağız” sorusuna cevap verir. Proje stratejisi bölümü projede hangi hedeflere nasıl ulaşacağımızı sistematik olarak anlatılması beklenen bölümdür. “Proje Stratejisi” bölümü ve ilerideki “Proje Mantıksal Çerçevesi” uyumlu olmalıdır. Stratejideki proje hedefleri ve alt hedefler, proje mantıksal çerçevesindekilerle aynı olacak ve faaliyetler ile detaylanacaktır.

Örneğin; Ağlayan gelin (ters lale) üretim projesi, doğadan aşırı söküm sonucu, nesli tehlike altında olan bir soğanlı bitkinin üretiminin yapılarak doğada korunmasını hedef alan bir projedir. Burada, “ters lalenin geçim amaçlı doğadan aşırı sökümü” projenin gerekçesini oluştururken, “toplayıcılığa alternatif olarak üretime yönlendirme” proje stratejisi altında proje hedefini oluşturabilir.

- “Kaynakça” olarak beklenen nedir?

Kaynakça genel bir bibliyografya (okunacaklar listesi) değildir. Yani konuyla ilgili elinizde veya bildiğiniz tüm kaynakları sıralamanız gerekmez. Proje teklifi içinde bilimsel veya ispatı gerekli bir bilgi kullandı iseniz (“bölgede 30 çift tepeli karabatak üremektedir” gibi) bu bilginin alındığı kaynağı vermeniz beklenir. Kaynakça gösterilmesi, proje belgesi içinde verilen bilgilerin inanılabilirliğini güçlendirir. Proje teklifinde bu tür bir bilgi aktarımı varsa, metin içinde de gönderme notunun olması beklenir.

- Proje bütçe kalemleri değişmez midir?

Gerekliyorsa, bütçe kalem isimlerini projenizle uyumlu olarak, değiştirebilirsiniz. Projenin kullanmadığı bütçe kalemlerini de çıkarabilirsiniz. Örneğin proje bütçesi kullanılarak ekipman alınmayacak ise söz konusu kalem bütçeden çıkarılabilir.

Projenin mantığı

- Proje gerekçeleri ve proje stratejisi arasındaki ilişki nasıl kurulur?

Proje hedefleri ile gerekçeleri birbirinin negatifi gibidir. Hedefler, gerekçelerde ifade edilen olumsuz durumların pozitifini verir. Dolayısı ile, proje hedefleri gerekçelerde tanımlanan sorunu değiştirdikten sonra elde etmeyi/ulaşmayı tasarladığımız durumu anlatmalıdır. Gerekçeler birbirini tamamlayan, ancak birbirinin içine girmeyen şekilde gruplanırsa, proje hedeflerini belirlemek kolaylaşır.

- Proje konusu, proje gerekçeleri ve proje stratejisi arasında tekrar kaçınılmaz değil mi?

Değil! Proje gerekçesi olumsuz durumu tanımlarken, proje stratejisi projenin önerdiği çözümü mantıksal bir çerçevede sunar.

- Bir tehdit/ soruna yönelik hedefi bulamıyoruz. Her sorun bir çözüme gider mi?

Böyle bir durumda iki ihtimal olabilir: Sorunu ortadan kaldıracak çözüm boyumuzu aşyordur ve ilgili hedefi proje içine dahil edemiyoruzdur. Bu durumda bu sorundaki iyileşmenin “dışsal koşul” olarak proje mantıksal çerçevesinde yerini alması beklenir. İkinci ihtimal, gerekçe olarak ifade ettiğimiz sorun veya tehdit yeterince iyi ifade edememiştir.

Genel sorunun kaynağını oluşturan, köküne inen sorunlar ne kadar iyi, net ifade edilir ve altbaşlıklar altında incelenirse, buradan yola çıkarak hedefleri de tanımlamak daha kolay olur.

Örneğin, “küçük balıkçılar bilinçli değil” gibi bir genel tanımlanmış bir gerekçe yerine “küçük balıkçılar, usulsüz avcılığın kendi geçim kaynakları üzerindeki olumsuz etkisini gösteren verilere ulaşamıyor” gibi bir gerekçe tanımı, bizi küçük balıkçıların ekolojik ve ekonomik göstergelere ulaşımını kolaylaştırmaya yönelik hedefler koymaya ulaştırabilir.

- Proje hedefi ne kadar iddialı olabilir?

Proje ana hedefi idealdir ve ulaşacağımız durumu değil, gittiğimiz yönü gösterir. Proje hedefi ise, proje sonunda **ulaşılabilir, somut** bir iyileşmeyi tanımlamalıdır. Proje hedefi, projenin ne yapmak istediğinin en kısa tanımıdır.

- Bir proje hedefi, ne kadar kapsamlı olmalıdır?

Hedef en kısa şekilde, mümkün olduğu durumlarda tek cümle ile, proje ile ulaşılmak istenen durumu net olarak tanımlamalıdır. Şöyle bir proje hedefi olmaz: “Usulsüz balıkçılığı ve avcılığı tamamen ortadan kaldırmak amacıyla yaklaşık 4 yıl önce belirlenen stratejinin beklenen sonucu vermesi, bugüne kadarki kazanımları daha da pekiştirmesi ve kalıcı olabilmesi için balıkçıların eğitilmesi; ilgili kamu kurumu yöneticileri ile güvenlik güçlerinin bilgilendirilmeleri”.

Bu bir proje hedefi ifadesinden çok, pek çok faaliyeti içeren bir proje özeti gibidir. Bunun yerine “Usulsüz ve aşırı avcılığın sürdürülebilir geçim kaynakları üzerindeki olumsuz etkileri konusunda bilinçli bir balıkçı kitlesi ve yerel yöneticiler” gibi bir hedef konulabilir ve buna nasıl ulaşılaacağı ile ilgili ara hedefler ve ilgili faaliyetler belirlenebilir.

Proje mantıksal çerçevesi

- Proje mantıksal çerçevesinin mantığı nedir?

Mantıksal çerçeve adı kadar mantıklıdır. Hedefler hiyerarşiktir. Mantık zincirde kopmalar olmamalıdır. Her bir proje hedefine ulaşmak için eksiksiz ara hedefler ve ara hedeflere ulaşmak içinde faaliyetler tanımlanır.

Proje konusu ve gerekçeleri içinde bahsi geçmemiş bir durumla ilgili bir hedef/ faaliyetin proje stratejisi içinde karşımıza çıkması proje mantığının doğru kurulmadığını gösterir.

- Proje stratejisindeki hedefler ile proje mantıksal çerçevesindeki hedefler aynı mı olur?

Evet, proje mantıksal çerçevesi aslında projenin özetini sunan bir tablodur. Dolayısı ile her iki taraftaki hedefler aynıdır. Mantıksal çerçeve içinde faaliyetler, maliyetler, göstergeler ve dışsal koşullar daha detaylı olarak ele alınabilir. Aslında, proje teklifindeki sırasının tersine, önce projenin mantıksal çerçevesini çıkararak, daha sonra buradan hedefleri ve gerekiyorsa faaliyet tanımlarını stratejiye aktarmak yerinde olabilir.

- “Proje çıktısı” veya “sonucu” nedir?

Bazı proje mantıksal çerçeve formatlarında “proje çıktısı” veya “proje sonucu” olarak kullanılan ifade, SGP formatında “proje ara hedefi” olarak kullanılmaktadır. Mantıksal çizgide proje hedefi ve faaliyet arasındaki yerdedir.

- “Gösterge” hangi soruya cevap verir?

Gösterge, “proje hedeflerine ve ara hedeflere ne kadar yaklaştığımı nereden göreceğim” sorusunun cevabını verir. Bir başka ifade ile, göstergeler belirli ölçütlere göre hedefe ne kadar uzaklıkta olduğumu “gösterir”. Bu yüzden hedefe göre beklenen, ölçülebilir veya görülebilir bir değişimi vermelidir.

“Balık çiftliklerinin çevreye zararı ile mücadele” ile ilgili bir projede, “balık üretiminin zararlı yönlerinin büyük ölçüde ortadan kaldırılması” bir gösterge ifadesi değildir. Önemli olan “hangi ölçüde” ortadan kaldırılacağını bilmektir. Bunun yerine balık üretimi kaynaklı kirlilikte azalmanın izlenebileceği parametreleri ve hedef değerlerini vermek doğru olabilir.

Diğer bir örnek, “Yerel STK’ların kapasitesinin yükseltilmesi” hedefinin göstergesi, “STK’ların neyi yapacak hale gelmeleri bizim için başarı göstergesi olabilir” sorusuna cevap vermelidir. Buna göre “Yerel STK’ların kapasitesinin, ekolojik değişimleri ve avcılığı izleyebilecek ve müdahale yapabilecek seviyeye gelmesi” bir cevap ve gösterge olabilir.

- “Dışsal koşul” hangi soruya cevap verir?

Dışsal koşul, projenin hedefi ve kontrolü dışında olan koşullardır.

“Proje, faaliyetlerini gerçekleştirdiği veya hedeflerine ulaştığı durumda, başka hangi koşulların gerçekleşmesi projeyi bir üst hedefe taşır” sorusunun cevabını verir. Buna göre dışsal koşullar olumlu ifadeler. Riski değil beklenen bir koşulu tanımlar.

Bazı proje mantıksal çerçevelerinde, dışsal koşul “varsayım” adı altında geçer.

- Bir projenin hiç dışsal koşulu olmayabilir mi?

Projenin dışsal koşulu muhakkak vardır. Proje stratejisinin dışarıda bıraktığı, yani projenin çözüm önermediği, ancak proje hedefinin önündeki engellerin / sorunların ortadan kalkması proje ana hedefinin dışsal koşullarıdır.

- Faaliyetler ne kadar kapsamlı olabilir?

Faaliyetler, proje hedeflerine ve ara hedeflere göre daha uygulamaya dönüktürler. Hedefler, “-mesi”, “-ması” formunda iken, faaliyetler “-mek”, “- mak” şeklinde doğrudan eylemi tanımlarlar. Bu şekilde “-mek”, “- mak” ile ifade edilemeyen faaliyetler

olursa, bu doğru bir faaliyet olmadığının da göstergesi olabilir. Bazı proje mantıksal çerçevelerinde faaliyetler “uygulama adımları” adı altında geçer.

Proje Ekibi

- Proje ekibi ve danışmanlarını proje teklif belgesinde uzun uzun anlatmalı mıyız?

Proje ekibindeki görev paylaşımları açık ve net olmalı ve mümkünse bunlar ünvanda belli olmalıdır. Ekipteki kişilerin uzmanlıkları verilmeli; proje lideri (koordinatörü) ve diğer anahtar kişilerin tek sayfalık özgeçmişleri proje teklifine eklenmelidir.

Aynı şekilde uzmanlar/danışmanların uzmanlıkları ve proje içindeki görev tanımları proje teklifinde veya ekinde yer almalıdır. Danışman ve proje sahibi taraf arasında yazılı bir anlaşma ve buna ek görev tanımı olmasında fayda vardır.

- Proje ekibi ve danışmanları proje öncesinde tamamen belli olmalı mıdır?

Mümkün olduğunca, evet. Özellikle proje lideri (koordinatörü) ve diğer anahtar kişilerin muhakkak projenin hazırlık ve yazım aşamasından itibaren ekip olarak çalışmış olmaları ve projeyi hazırlamış olmaları beklenmektedir.

- Proje ekibinde yer alan kişiler projeden para alabilirler mi?

SGP açısından, evet alabilirler. Ancak bu sorunun cevabını vakıflar ve dernekler bağlı oldukları mevzuata göre aramalıdır. Ayrıca, projede görev alacak akademisyenler ve kamu çalışanlarının çalıştıkları kurumla anlaşmaları gerekmektedir.

- Proje danışmanları ile proje onaylanmadan önce bir anlaşma/ protokol imzalamak doğru olur mu? Bunun proje teklifine ek yapılması bekleniyor mu?

Yazılı belge imzalanmamış bile olsa, danışmanlardan nasıl bir iş beklendiği tanımlanabilir ve proje belgesine eklenebilir. Danışmanlardan beklenen çalışmalar, sonuçları, varsa raporları ve ücret ödenecekse koşulları tanımlı olması gerekmektedir.

GEF Uyumu

- Projenin GEF ile uyumu nedir?

Bir projenin SGP tarafından desteklenmesi için projenin ulaşmak istediği durum ile, GEF’in öncelikleri arasındaki uyum aranır. GEF ve SGP’nin önceliklerine ulaşmak için www.gefsgp.net adresinden yararlanabilir veya SGP ofisini arayabilirsiniz.

Proje konusu içinde, alanın önemi (ekosistem olarak, biyolojik çeşitlilik olarak), küresel ölçekte koruma önceliği iyi tanımlandıktan ve tehditler ortaya konduktan sonra, projenin ulaşmak istediği durum ile, GEF’in öncelikleri ile arasındaki ortak alan tanımlanmalıdır.

- SGP kırsal kalkınma projelerine destek verir mi?

SGP, doğa tahribinin hepimizi tehdit ettiği ancak, genelde hassas ekosistemlerde yaşayan ve geçimleri doğal kaynaklara bağlı olan yoksulların daha çok risk altında olduğu gerçeğinden yola çıkmaktadır. Bununla birlikte, GEF'in önceliği küresel çevre faydaları elde etmektir. Buna göre kırsal kalkınma ile doğa korumayı bütünleyen bir proje olması beklenir. SGP projesi küresel doğa korumaya hizmet edecek bir kalkınma ya da gelir oluşturma hedefini seçebilir. Ancak, salt kırsal kalkınma projeleri SGP tarafından desteklenmemektedir.

- Flora/ fauna envanter çalışmaları, araştırma projeleri için SGP destek verir mi?

Flora/ fauna envanter çalışmaları, araştırma projeleri Türkiye'de SGP öncelikleri arasında değildir. Önceden tespit edilen önemli bitki alanlarına yönelik tehditleri ortadan kaldıracak çözüm projeleri desteklenebilir. Ancak çok önemli olduğu bilinen bir alanda koruma çalışmalarına yön verecek, uygulamaya dönük araştırmalar kapsamlı bir koruma projesine dahil edilebilir.

- SGP ekolojik tarım projelerine destek veriyor mu?

SGP ekolojik tarıma destek verebilir. Ancak noktasal olarak ekolojik tarıma geçiş desteği yerine, ekolojik ve daha geniş anlamda "doğa dostu tarım" veya "doğal değeri yüksek tarım" uygulamalara odaklanır.

- Bir üretim projesinde başlangıçta ne kadar risk alınabilir?

Proje konusu, tarımsal biyolojik çeşitlilik açısından önemli bir yerel çeşidi (veya köylü çeşidini) korumak ve devamlılığını sağlamak açısından çok ilgi çekici ve heyecan verici bir konu dahi olsa, yörede projenin orta vadede sonuçlarının yaygınlaşabilir olduğunun kanıtlarının proje öncesinde sunulması beklenir. Eğer ekonomik olarak bölgede söz konusu üretim tüm teşvik ve çabalara rağmen devam etmeyecek ise proje başarısız kalacaktır. Bunun tersine olan inancı proje başlamadan göstermek, bu inancın ekonomik ve sosyal göstergelerini sunmak gerekir. Üretime ilişkin sosyal ve ekonomik sorunlar ve pazarlama zorlukları proje başlamadan önce aşılmış olmalı veya proje kapsamında ele alınmak üzere planlanmış olmalıdır.

Tarım arazisi sahiplerinin özendirilmesi sorunu aşılmış mıdır? Planlanan üretimin pazar ağı var mıdır? Bunlar projenin en önemli sınırlayıcısı olabilir. Potansiyel üretim alanlarında ürüne ilgi yaratabileceğine ve satabileceğine dair tereddütlerimiz kalmamış olmalıdır.

Son olarak...

Bu sorular ve cevaplara ek yapmak, yorum yollamak ve size yardımcı olmamıza yardım için bize yazın. Şimdiden katkınız için teşekkür ederiz.

GEF Küçük Destek Programı (SGP)

gef.sgp@undp.org